แนวทางขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ สู่การปฏิบัติของประชาชน
The 12 values driven approach to public practice

บทความวิจัย

นักศึกษาหลักสูตรพัฒนาสัมพันธ์ระดับผู้บริหาร กองบัญชาการ กองทัพไทย รุ่นที่ ๗
E-mail: isp-rtarf@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ สู่การปฏิบัติของประชาชน และศึกษาปัญหาข้อขัดข้อง ในการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ สู่การปฏิบัติของประชาชน ตามนโยบาย คสช. โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบไปด้วย การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผลการศึกษาพบว่าแนวทางการขับเคลื่อนที่สำคัญต้องเริ่มจากสิ่งใกล้ตัวที่เข้าถึงประชาชนทุกคน นั้นคือ สถาบันการศึกษาและสถาบันสื่อสารมวลชน โดยมีแนวทางคือ ต้องส่งเสริมสถานศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา ในการจัดอบรมสัมมนาและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักในค่านิยม ๑๒ ประการ ให้เป็นกิจวัตรตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ต้องให้สถานศึกษาในทุกระดับบริหารจัดการหลักสูตรและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อแทรกค่านิยม ๑๒ ประการ ไว้ในทุกกลุ่มสาระวิชา มีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลากหลายรูปแบบเพื่อปลูกฝังค่านิยม ๑๒ ประการ รวมทั้งส่งเสริมบุคคล/หน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน ในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการไปสู่การปฏิบัติ และมีการประชาสัมพันธ์ค่านิยม ๑๒ ประการผ่านสื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในส่วนของปัญหาข้อขัดข้อง คือประชาชนบางกลุ่มยังไม่ตระหนักในความสำคัญของค่านิยม ๑๒ ประการ หรือมีความคิดเห็นคัดค้านกับการเข้าปฏิรูปประเทศของ คสช. ทำให้นโยบายที่ออกมาจะถูกปฏิเสธจากประชาชนกลุ่มที่คัดค้าน ดังนั้นจึงต้องทำให้สังคมตระหนักในคุณค่าของค่านิยม ๑๒ ประการมากกว่าที่จะคิดว่าค่านิยม ๑๒ ประการถูกกำหนด โดยใคร และพยายามปลูกฝังค่านิยม ๑๒ ประการ โดยเริ่มที่ตนเองก่อนและพัฒนาไปสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: แนวทาง, ค่านิยม ๑๒ ประการ, ประชาชน

Abstract

The purpose of this research article was to study the 12 values driven approach to public practice and study the problems to drive the popular 12's implementation of public policies on National Council for Peace and Order (NCPO). The methodology of qualitative research consists of documentary

research focus group and in-depth interviews. The study found that the approach to tackle important to start moving things around to reach all citizens, the institutions and the Institute of mass communication. The approach is to promote educational institution, educational agencies in seminars and events. To raise awareness of the values of the 12 routines to their families, communities and society at all levels to make school management and curriculum development, teaching and learning. The 12 values to insert values in all subjects. The development of quality learning activities. Many styles to instill values 12 offenses, including promoting individuals/agencies/organizations/communities. Participation in the 12 driven values into action. And the promotion of the values 12 through a variety of media, such as personal media publications electronic media. Part of the problem of crash some people are not aware of the importance of the values of 12 or opinions opposed to the reform of the NCPO. The policy to be rejected by the opposition groups. So make society aware of the value of the 12 values to think that more than 12 values are determined by who and to instill the values by 12 values before starting their own families, communities, and develop into Thailand continually.

Keywords: Approach, The 12 values, Public

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความแตกแยกในสังคมไทยในรอบหลายปีที่ผ่านมาเป็นผลมาจากการมีแนวคิดและค่านิยมที่แตกต่างกัน เนื่องจากบุคคลบางกลุ่มและเยาวชนรุ่นใหม่ยึดถือค่านิยมทางวัตถุ ชื่อเสียง เกียรติยศ ความร่ำรวย อิสรเสรี ไม่อยู่ภายใต้อำนาจของผู้อื่น ค่านิยมดังกล่าวมีมากจนลุกลามบานปลายกลายเป็นความขัดแย้งรุนแรงประเมินค่ามิได้ ซึ่ง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) กล่าว เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ผ่านรายการโทรทัศน์ “คืนความสุขให้คนในชาติ” สรุปใจความได้ว่า สิ่งที่คนไทย ประเทศไทย ยังเป็นปัญหาและต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน ต้องมีความร่วมมือของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในทุกระดับชั้น ทุกเพศ ทุกวัย จึงกำหนดค่านิยมหลักของคนไทยขึ้นมาให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อจะสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง ฉะนั้นคนต้องเข้มแข็งก่อน

โดยระบุถึงค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ตามนโยบายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้แก่

๑. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม

๓. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์

๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม

๕. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม

๖. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน

๗. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง

๘. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่

๙. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๑๐. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี

๑๑. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

๑๒. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

ดังนั้นค่านิยม ๑๒ ประการ ตามนโยบาย คสช. จึงเป็นการปลูกจิตสำนึกให้คนในชาติได้เข้าใจความเป็นไทยอย่างแท้จริง ให้คนไทยได้รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบที่พึงมีต่อประเทศชาติ ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ ทหาร ตำรวจ พ่อค้า ประชาชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ต้องมีส่วนร่วมช่วยกันอย่างจริงจังเริ่มจากจุดเล็ก ๆ ที่ตัวเราเอง ครอบครัว ขยายไปสู่สังคม และประเทศชาติต่อไป จุดที่จะเริ่มดำเนินการแล้วมีประสิทธิภาพมากที่สุดน่าจะเป็นกลุ่มประชาชน ซึ่งต้องดำเนินการให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในสังคมให้เกิดความสงบสุขต่อไป

ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาหลักสูตรพัฒนาสัมพันธ์ระดับผู้บริหาร กองบัญชาการ กองทัพไทย รุ่นที่ ๗ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ สู่การปฏิบัติของประชาชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ สู่การปฏิบัติของประชาชน

๒. เพื่อศึกษาปัญหา ข้อขัดข้อง ในการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ สู่การปฏิบัติของประชาชน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องแนวทางการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ สู่การปฏิบัติของประชาชน ได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนวิธีการวิจัย (Methodology) ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยเป็นกระบวนการวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) อันประกอบไปด้วย

๑) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)

๒) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

๓) การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

สำหรับการนำเสนอระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนวิธีการวิจัย (Methodology) นั้น คณะผู้วิจัยได้กำหนดกรอบและขอบเขตของระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิธีการวิจัย (Methodology) โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. วิธีการวิจัย

๑.๑ การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ด้วยกระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือการวิจัยเชิงเอกสาร โดยการทบทวนแนวความคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมต่าง ๆ คือ ตามความคิดเห็นของโรคีช (Rokeach อ้างถึงใน นวลศิริ เปาโรหิต, ๒๕๔๕ : ๑๓๒) ความคิดของ สแปรงเกอร์ (Sprangers อ้างถึงใน จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, ๒๕๔๙ : ๒๕๔) ค่านิยมที่ผู้นำควรนิยม (ยนต์ ชุ่มจิต, ๒๕๕๐ : ๒๐๑)

๑.๒ การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) โดยมีการออกแบบโครงสร้างของคำถามที่

สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบชี้นำ (Guided Interview) ที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างหรือมีการนำคำสำคัญ (Keywords) มาใช้ประกอบในการชี้นำคำสัมภาษณ์ กล่าวคือ มีการร่างข้อคำถามที่มีลักษณะปลายเปิดที่มีคำสำคัญพร้อมกับลักษณะของข้อคำถามที่มีความยืดหยุ่นและพร้อมที่จะมีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำของข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์ แต่ละคนในแต่ละสถานการณ์ที่มีเหตุการณ์ หรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงในองค์กรรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ตอบข้อคำถามจากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) อันทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความหลากหลายในมิติต่าง ๆ และข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติ

๑.๓ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการวิจัยครั้งนี้ได้จัดการทำ Focus Group จำนวน ๓ กลุ่ม คือ

๑.๓.๑ ข้าราชการสำนักบริหารเงินตรา กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง

๑.๓.๒ พนักงานสำนักงานประปาส่วนภูมิภาค สาขาปักธงชัย

๑.๓.๓ ข้าราชการกรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

โดยใช้เวลาสนทนากลุ่มประมาณ ๑ ชั่วโมง โดยมีการบันทึกการสนทนาในกระดาษและเครื่องบันทึกเสียง หลังการสนทนากลุ่มถอดข้อความจากเครื่องบันทึกเสียงและนำข้อความมาจัดหมวดหมู่ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ทั้งนี้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มทั้ง ๓ กลุ่ม จะนำมาสรุปรวมทั้งหมด โดยไม่แยกเป็นแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากผู้บริหารระดับสูงในองค์กรรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ สู่การปฏิบัติของประชาชน โดยดำเนินกระบวนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random) อันเป็นการเลือกตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิจารณา เลือกตัวอย่างด้วยตนเองเพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้รับมาดำเนินการประมวลผลข้อมูลอันนำไปสู่ข้อค้นพบต่อไป โดยในส่วนของการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับกระบวนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ครั้งนี้ ได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เจาะลึกจากผู้บริหารระดับสูงในองค์กรรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เอกชน บุคคลผู้มีชื่อเสียงในองค์กรสื่อสารมวลชน และบุคคลที่เป็นผู้นำทางสังคม/ชุมชน ดังต่อไปนี้

- กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารระดับสูงในองค์กรรัฐบาล จำนวน ๒ ท่าน
- กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารระดับสูงในองค์กรรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑ ท่าน
- กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารระดับสูงในองค์กรเอกชน จำนวน ๑ ท่าน
- กลุ่มตัวอย่างบุคคลผู้มีชื่อเสียงในองค์กรสื่อสารมวลชน จำนวน ๑ ท่าน
- กลุ่มตัวอย่างบุคคลที่เป็นผู้นำทางสังคม/ชุมชน จำนวน ๒ ท่าน

การสนทนากลุ่ม ในการวิจัยครั้งนี้ได้จัดทำ Focus Group จำนวน ๓ กลุ่ม กลุ่มละ ๕ ท่าน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ข้าราชการสำนักบริหารเงินตรา กรมธนารักษ์
- พนักงานสำนักงานประปาส่วนภูมิภาค สาขาปักธงชัย
- ข้าราชการกรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัด

เครื่องมือในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้สำหรับกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนวิธีการวิจัย (Methodology) ครั้งนี้ เนื่องจากการวิจัยได้กำหนดกระบวนวิธีการวิจัย (Methodology) โดยการใช้กระบวนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) นั้น ประกอบไปด้วย การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางหนึ่ง โดยการศึกษาค้นคว้าทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือข้อมูลที่ได้จากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) อีกแนวทางหนึ่งนั้น ได้ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) มีการออกแบบ โครงสร้างของข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบชี้นำ (Guided Interview) อันเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดโครงสร้างของข้อคำถามที่มีความชัดเจนตายตัว โดยเป็นแต่เพียงการกำหนดแนวข้อคำถามแบบเปิดกว้างหรือเป็นการใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนวิธีการวิจัยที่มีผลทำให้ข้อคำถามมีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง โดยเทคนิคของการสัมภาษณ์เจาะลึกนั้น เป็นเทคนิคและกระบวนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการนำมาใช้ในการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่เป็นผู้มีความรู้และความชำนาญหรือมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่กำลังดำเนินกระบวนวิธีการวิจัยโดยกระบวนวิธีการวิจัยในลักษณะเช่นนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้และความชำนาญหรือผู้มีความเชี่ยวชาญสามารถแสดงความคิดเห็นหรือทรรศนะได้อย่างหลากหลายในทุกแง่มุมโดยข้อคำถามสำหรับนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) นั้น ได้ดำเนินการออกแบบการวิจัย (Research Design) หรือการสร้างแบบสัมภาษณ์สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) โดยการออกแบบหรือสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างหรือเป็นกระบวนวิธีการสัมภาษณ์ที่มีรูปแบบหรือมีลักษณะที่ไม่เป็นมาตรฐาน (Unstructured or Unstandardized Interview) หรือการสัมภาษณ์แบบชี้นำ (Guided Interview) ในการกำหนดโครงสร้างของข้อคำถาม สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ประกอบไปด้วยข้อคำถามจำนวน ๓ ตอน ได้แก่

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม ๑๒ ประการ และแนวทางการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ สู่การปฏิบัติของประชาชน

ตอนที่ ๓ ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการในภาพรวมขององค์กร

ผลการวิจัย

แนวทางการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ ไปสู่การปฏิบัติของประชาชนตามนโยบาย คสช. ที่มีการสร้างค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของคนไทย เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็งนั้น การจะไปสู่เป้าหมายการเป็น

ประเทศที่มีความเข้มแข็งและประชาชนในชาติตระหนักในความสำคัญของค่านิยม ๑๒ ประการ เป็นเรื่องที่ทำให้เป็นรูปธรรมได้ยาก ดังนั้นเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ จึงต้องกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ ไปสู่การปฏิบัติของประชาชน ซึ่งแนวทางการขับเคลื่อนที่สำคัญต้องเริ่มจากสิ่งใกล้ตัวที่เข้าถึงประชาชนทุกคน นั่นคือ สถาบันการศึกษาและสถาบันสื่อสารมวลชน โดยมีแนวทางการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ ดังนี้

๑. ส่งเสริมสถานศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา จัดอบรม สัมมนา และกิจกรรม เพื่อสร้างความตระหนักในค่านิยม ๑๒ ประการ ให้เป็นกิจวัตรตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

๒. สถานศึกษาในทุกระดับบริหารจัดการหลักสูตรและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อแทรกค่านิยม ๑๒ ประการ ไว้ในทุกกลุ่มสาระวิชา

๓. จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลากหลายรูปแบบเพื่อปลูกฝังค่านิยม ๑๒ ประการ

๔. ส่งเสริมบุคคล/หน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน ให้มีส่วนร่วมขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการไปสู่การปฏิบัติ

๕. ประชาสัมพันธ์ค่านิยม ๑๒ ประการ ผ่านสื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

ปัญหา ข้อขัดข้อง ในการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ สู่การปฏิบัติของประชาชนที่เกิดขึ้น คือ ประชาชนบางกลุ่มยังไม่ตระหนักในความสำคัญของค่านิยม ๑๒ ประการ หรือมีความคิดเห็นคัดค้านกับการเข้าปฏิรูปประเทศของ คสช. ทำให้เมื่อกำหนดนโยบายใดออกมา จะถูกปฏิเสธจากประชาชนกลุ่มที่คัดค้านเสมอ แม้ว่านโยบายนั้นจะเป็นนโยบายที่ดีและมีคุณค่าต่อสังคม ดังนั้น เราต้องทำให้สังคมตระหนักในคุณค่าของค่านิยม ๑๒ ประการมากกว่าที่จะคิดว่าค่านิยม ๑๒ ประการ ถูกกำหนดโดยใคร แต่ต้องคิดว่าถ้าประชาชนในสังคมปฏิบัติตามแนวทางนี้ ประเทศจะได้อะไร หากประชาชนทุกคนให้ความสำคัญในเรื่องค่านิยม ๑๒ ประการ และพยายามปลูกฝังค่านิยม ๑๒ ประการ โดยเริ่มที่ตนเองก่อน และพัฒนาไปสู่ครอบครัว ชุมชน และสังคม ประเทศไทยจะต้องมีการพัฒนาและเดินหน้าอย่างต่อเนื่อง มุ่งไปสู่การปฏิรูปประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยศักยภาพและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในชาติ การพัฒนาประเทศและขับเคลื่อนประเทศได้นั้น ไม่ได้เกิดจากกลุ่มบุคคลแต่ต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกคนในชาติ แม้ว่าเราจะเป็นคนธรรมดาที่เป็นฟันเฟืองเล็ก ๆ แต่เครื่องจักรจะทำงานได้ก็ต้องอาศัยฟันเฟืองเล็ก ๆ หลาย ๆ ฟันเฟืองทำงานร่วมกัน เช่นเดียวกับประเทศชาติจะพัฒนาและขับเคลื่อนได้ต้องอาศัยคนหลาย ๆ คนที่มีศักยภาพทำงานร่วมกัน ค่านิยม ๑๒ ประการ เป็นเพียงนโยบายที่เป็นจุดเริ่มต้น ในการกำหนดแนวทางขับเคลื่อนประเทศ หากทุกคนตระหนักในความสำคัญและร่วมกันปลูกฝังค่านิยม ๑๒ ประการที่ดีงามนี้ ประเทศย่อมไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ ถ้าจะกล่าวถึง “ค่านิยม” ตามความคิดเห็นของโรคีช (Rokeach อ้างถึงใน นวลศิริ เปาโรหิต, ๒๕๔๕ : ๑๓๒) เห็นว่าค่านิยมเป็นความเชื่อที่มีลักษณะค่อนข้างถาวร เป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นสมควรที่จะยึดถือหรือปฏิบัติ ค่านิยมของแต่ละคนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่แต่ละคนได้รับ ประสบการณ์ของแต่ละคนแตกต่างกัน ค่านิยมที่เรายึดถือจึงแตกต่างกันไปแม้จะอยู่ในสังคมเดียวกัน สำหรับค่านิยมของสังคมไทยนั้นก็มีความแตกต่างกันไม่เพียงแต่แตกต่างกันเพราะประสบการณ์ของแต่ละคนเท่านั้น แต่ยังแตกต่างกันเพราะยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย ค่านิยมของสังคมไทยในอดีต ส่วนใหญ่ยึดมั่นปฏิบัติสืบตามบรรพบุรุษ พ่อแม่ และ

ญาติผู้ใหญ่ วิถีชีวิต เป็นแบบเรียบง่าย เน้นให้ความสำคัญกับสถาบันศาสนาเป็นหลัก เนื่องจากสถาบันศาสนาเกี่ยวข้องกับชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย เช่น เมื่อเด็กเกิดใหม่จะให้พระตั้งชื่อให้ พอโตขึ้นหน่อยก็ให้พระโกนผมไฟ จากนั้นก็ศึกษาเล่าเรียนกับพระจนครบอายุบวชเรียน เมื่อผ่านการบวชเรียนแล้วก็สู่การออกเรือน หรือแต่งงานนั่นเอง พระก็ยังคงเป็นผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาให้ วิถีชีวิตก็ยังคงผูกพันกับวัดอยู่เรื่อยไป จนกระทั่งตายก็มีการทำศพบำเพ็ญกุศลที่วัด ด้วยวิถีชีวิตที่ผูกพันกับวัดนี้เอง สังคมไทยในอดีตประชาชนจึงมีจิตใจดีงาม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี และมีความรักให้กันเสมือนเป็นญาติพี่น้อง เมื่อกล่าวถึงค่านิยมของสังคมไทยในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมากตามสภาพของสิ่งแวดล้อมและกาลเวลา เน้นการพึ่งตนเองเป็นหลัก ขาดที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ชอบอะไรที่ปฏิบัติน้อย ได้ผลลัพธ์รวดเร็ว เช่น เมื่อหิวหากเป็นอดีตต้องไปตลาดเพื่อซื้ออาหารสดมาประกอบอาหาร ปัจจุบันเดินเข้า ๗-๑๑ ก็ได้รับประทานอาหารแล้ว หรืออดีตหากมีเรื่องไม่สบายใจมักจะเข้าวัดปฏิบัติธรรมเพื่อให้จิตใจสงบ ปัจจุบันเลี้ยงลูกเทพ หากไม่สบายใจเรื่องไหนก็บอกลูกเทพให้ช่วยแก้ปัญหาให้ จะเห็นได้ว่าค่านิยมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีตนั้น ทำให้พฤติกรรมของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป สิ่งดีงามถูกกลืนหายไปตามกาลเวลา ทำให้ถึงเวลาที่ต้องมีการสร้างค่านิยมให้กับคนในชาติ เพื่อปลูกฝังสิ่งดีงามให้เกิดขึ้นอีกครั้ง และเป็นความดีงามที่ยั่งยืน จากการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึง “สิ่งที่คนไทย ประเทศไทย ยังเป็นปัญหาและต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน ต้องมีความร่วมมือของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในทุกระดับชั้น ทุกเพศ ทุกวัย เรื่องที่ ๑ อยากจะเรียนว่าเราน่าจะกำหนดค่านิยมหลักของคนไทยขึ้นมาให้ชัดเจนขึ้น ทั้งนี้เพื่อจะสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง ฉะนั้น คนต้องเข้มแข็งก่อน” จากคำกล่าวข้างต้นนี้จึงเกิดเป็นค่านิยม ๑๒ ประการสู่การปฏิบัติของประชาชน

บทสรุป

การจะขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ ไปสู่การปฏิบัติของประชาชนนั้น สิ่งแรกต้องทำความเข้าใจกับพื้นฐานของสังคมไทยในปัจจุบันก่อน สังคมไทยในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ประชาชนมีความรู้และเชื่อถือสิ่งต่าง ๆ จากการปฏิบัติไม่ใช่เชื่อเพราะคำโฆษณาหรือคำกล่าวอ้าง ดังนั้นสิ่งที่จะทำให้ประชาชนเชื่อถือและปฏิบัติตาม คือ การกำหนดนโยบายและปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดนั้น เช่นเดียวกับการกำหนดค่านิยม ๑๒ ประการที่รัฐบาลพยายามประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงประชาชนในทุกกลุ่ม สิ่งสำคัญคือช่องทางในการประชาสัมพันธ์ ประชาชนจะปฏิบัติตามสิ่งไหนย่อมต้องเกิดการรับรู้ในสิ่งนั้นก่อน หากรัฐบาลใช้ช่องทางที่ไม่เข้าถึงประชาชนในทุกกลุ่มก็เกิดการล้มเหลวในการปฏิบัติ เช่น รัฐบาลประชาสัมพันธ์ เรื่องค่านิยม ๑๒ ประการ ผ่านรายการคืนความสุขให้คนในชาติผ่านสื่อโทรทัศน์ ซึ่งประชาชนบางส่วนไม่ได้ให้ความสนใจกับสื่อโทรทัศน์แล้ว โดยหันไปให้ความสนใจกับ Social Network มากกว่า ดังนั้นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ก็ควรเน้นไปที่ Social Network ซึ่งสอดคล้องกับสภาวการณ์ปัจจุบันด้วย เมื่อได้ช่องทางที่เหมาะสมเรื่องต่อไปที่ต้องพัฒนา คือ เรื่องเนื้อหาของค่านิยม ๑๒ ประการ ต้องปรับเนื้อหาในแต่ละข้อให้มีความสั้น กะทัดรัด ชัดเจน และมีความคล้องจองเพื่อสะดวกในการจดจำ นำไปสู่การปฏิบัติ เช่น ค่านิยมข้อ ๖ มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน ควรปรับเป็น มีศีล รักสัตย์ ปฏิบัติดี โอบอ้อมอารีต่อผู้อื่น

เป็นต้น เมื่อช่องทางการสื่อสารและเนื้อหาเหมาะสมแล้ว สิ่งต่อไปคือการนำไปสู่การปฏิบัติ สิ่งง่าย ๆ ที่จะขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการไปสู่การปฏิบัติ คือ การเห็นตัวอย่างที่ดีและปฏิบัติตาม ซึ่ง “ตัวอย่างที่ดีมีค่ามากกว่าคำสอน” ดังนั้น รัฐบาลควรนำบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมที่เป็นแบบอย่างที่ดี มาเป็นตัวอย่างในการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ เช่น ณเดชน์ คูกิมิยะ นักแสดงที่มีชื่อเสียง ประชาชนให้ความเชื่อถือ หรือชนาธิป สรงกระสินธ์ (เมสซี่เจ) นักฟุตบอลทีมชาติไทยที่เยาวชนชื่นชอบ เป็นต้น

นอกจากนั้นสถาบันหลักสำคัญต้องช่วยขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ คือ สถาบันครอบครัวสถาบันการศึกษา และสถาบันสื่อสารมวลชน ทั้ง ๓ สถาบันนี้ต้องทำงานประสานสอดคล้องกัน ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของการปลูกฝังค่านิยมที่ดี เมื่อผ่านสถาบันครอบครัวแล้วเป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาที่จะต้องมีกิจกรรม รณรงค์ให้เกิดการขับเคลื่อนค่านิยมที่พึงประสงค์ และสุดท้าย คือ สถาบันสื่อสารมวลชนต้องช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้เรื่องของค่านิยม ๑๒ ประการ ให้มีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งต้องชื่นชมบุคคลที่ปฏิบัติดีผ่านสื่อต่าง ๆ ให้คนในสังคมเห็นเป็นตัวอย่างสำหรับปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการสู่การปฏิบัติของประชาชนนั้น ปัญหาสำคัญ คือ ประชาชนไม่เห็นประโยชน์ในการปฏิบัติ ดังนั้นรัฐบาลต้องสร้างความเข้าใจว่าผลจากการปฏิบัติเป็นผลระยะยาว หากปฏิบัติตามค่านิยม ๑๒ ประการ จะเป็นการสร้างรากฐานที่ดีให้กับสังคม อนาคตรุ่นลูกรุ่นหลานจะมีวินัยและอยู่อย่างมีระเบียบ อีกประการหนึ่งคือ ประชาชนไม่รู้ว่าต้องปฏิบัติอะไร อย่างไรบ้าง กล่าวคือ ทราบแต่เพียงหัวข้อค่านิยม ๑๒ ประการ แต่ไม่รู้แนวทางในการปฏิบัติ หรือสิ่งที่รัฐบาลอยากให้ดำเนินการ ดังนั้นรัฐบาลต้องประชาสัมพันธ์ให้มากและอธิบายถึงแนวทางการปฏิบัติที่ต้องการให้เกิดขึ้น ไม่ใช่แต่เพียงหัวข้อการปฏิบัติเท่านั้น และต้องมีการจัดกิจกรรมและรณรงค์ให้เกิดความเข้าใจและเกิดการปฏิบัติในทุกกลุ่มคน

คำแนะนำ

การจะบรรลุเป้าหมายในเรื่องค่านิยม ๑๒ ประการสู่แนวทางการปฏิบัติของประชาชนนั้นประชาชนต้องได้รับการปลูกฝังที่ดี นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสามารถสรุปเป็นบันได ๕ ขั้นสู่ความสำเร็จ (5 STEP MODEL) ในการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการ ดังนี้

ประการแรก คือ การบอกให้รู้ (Awareness) รัฐบาลต้องบอกสิ่งที่ต้องการให้ประชาชนปฏิบัติ ข้อดีจากการปฏิบัติที่จะเกิดขึ้น เมื่อประชาชนรับรู้ รับทราบ ถึงข้อดีก็จะเกิดการปฏิบัติ แต่การปฏิบัตินั้นอาจไม่เกิดความยั่งยืน จึงต้องมีการทำให้ดู (Believe) ตัวอย่างที่ดีมีค่ามากกว่าคำสอน โดยเฉพาะตัวอย่างที่ดีจากผู้คิดนโยบาย นั่นคือ นายกรัฐมนตรีและคณะหากนายกรัฐมนตรีและคณะเป็นแกนนำหลักที่นำนโยบายค่านิยม ๑๒ ประการมาปฏิบัติให้ประชาชนเห็นอย่างสม่ำเสมอ ประชาชนก็จะเกิดความเชื่อ (Engagement) ว่าค่านิยม ๑๒ ประการ ไม่ได้เป็นเพียงเนื้อหาเชิงสัญลักษณ์แต่นำไปสู่การปฏิบัติและขับเคลื่อนสังคมได้จริง เมื่อเกิดความเชื่อแล้วก็จะพัฒนาไปเป็นความรัก (Love) รักที่จะทำให้ประเทศมีความก้าวหน้า มีพื้นฐานทางสังคมที่ดี เป็นรากฐานที่มั่นคงให้กับเยาวชนรุ่นหลัง เมื่อบันได ๔ ขั้น มีความเข้มแข็งมั่นคงก็จะมุ่งไปสู่บันไดขั้นสุดท้าย คือ ศรัทธาและลงมือปฏิบัติ (Face) ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของ 5 STEP MODEL เพราะค่านิยมทั้งหมดจะไม่มีการขับเคลื่อนได้เลยหากไม่เกิดศรัทธาและลงมือปฏิบัติ (Face) ดังนั้นการจะก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายและความสำเร็จต้องค่อย ๆ เริ่มทีละก้าวอย่างมั่นคง บทสรุปสุดท้ายของ

บอกให้รู้ (Awareness) ทำให้ดู (Believe) เกิดความเชื่อ (Engagement) เป็นความรัก (Love) ศรัทธาและลงมือปฏิบัติ (Face)

แนวทางการขับเคลื่อนค่านิยม ๑๒ ประการสู่การปฏิบัติของประชาชน คือ ศรัทธาและลงมือปฏิบัติ (Face) ซึ่งทุกคนต้องไปถึงจุดนี้อยู่แล้ว แต่สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความต่างกัน คือ ประชาชนจะดำเนินไปถึงจุดสุดท้ายอย่างมั่นคงได้อย่างไร คำตอบง่าย ๆ คือ ต้องมีความเข้มแข็งและมั่นคงในบันได ๔ ขั้นที่เดินผ่านมาก่อน จึงจะก้าวไปสู่บันไดขั้นที่ ๕ ขั้นสุดท้ายอย่างมั่นใจและพร้อมนำความมั่นใจนี้ถ่ายทอดให้กับผู้อื่นที่กำลังเดินก้าวตามมาในแต่ละขั้น ว่าเมื่อถึงขั้นที่ ๕ จะเป็นขั้นที่ประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๗). รายงานการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนนโยบายการสร้างค่านิยมหลักคนไทย ๑๒ ประการสู่การปฏิบัติ. สืบค้นเมื่อ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘, จาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?

กระทรวงวัฒนธรรม. (๒๕๕๘). “เพลง ค่านิยม ๑๒ ประการ”. สืบค้นเมื่อ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๘, จาก http://www.m-culture.go.th/

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (๒๕๔๙). *จิตวิทยาสังคม.* กรุงเทพฯ : แอคทีฟ พริ้นท์.

ชัยฤทธ์ ยนเปี่ยม และเจษฎา จี้สละ. (๒๕๕๗, พฤศจิกายน ๑๗). ผ่าตัดการศึกษายุค คสช. หวังได้แต่ระวังถอยหลัง.” *โพสต์ทูเดย์,* ๖.

นวลศรี เปาโรหิตย์. (๒๕๔๕). *จิตวิทยาสังคมเบื้องต้น.* กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.

พัสณช เหาตะวานิช. (๒๕๕๗, กรกฎาคม ๑๔). “ค่านิยม ๑๒ ข้อ : เราจะสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็งคนต้องเข้มแข็งก่อน.” *แนวหน้า,* ๒.

ยนต์ ชุ่มจิต. (๒๕๕๐). *ความเป็นครู.* พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.